

CASTELL CARTOIXA DE VALLPARADÍS

La vall paradisiàca

Al segle XII, Berenguer Sanlà i la seva esposa Ermessenda van comprar al comte de Barcelona els terrenys per construir la seva residència, que dominaria el territori de la quadra de Vallparadís.

JA SABIEN què es feien els senyors de Vallparadís, Berenguer i Ermessenda, quan es van establir en aquesta plana. Era ben rica: boscos d'alzina, camps per conrear, un torrent amb cabal d'aigua permanent, arbres de ribera i terrenys d'horta. Els fills dels senyors, que durant generacions van tenir càrrecs i van participar en iniciatives públiques, van abandonar més tard el cognom patern per adoptar el de Terrassa, nucli embrionari medieval a l'altra banda del torrent

de Vallparadís, al voltant del castell palau de Terrassa, que va donar lloc a l'actual ciutat.

La recuperació excel·lent que s'ha fet de l'entorn, amb l'actual parc de Vallparadís i el castell cartoixa, us permetrà gaudir durant la vostra visita d'aquest oasi de natura i cultura, a frec del bullici de la moderna ciutat de Terrassa.

La quadra

La quadra de Vallparadís comprenia una petita extensió de terres de quatre quilòmetres de llargada i

una amplada reduïda i irregular. Aquest territori amb jurisdicció pròpia disposava de la casa forta, d'un nombre de focs reduïts i d'un senyor, considerat cavaller, amb drets limitats pel poder del seu superior. Sabem que la vida en aquest lloc en els seus inicis no va ser fàcil i que després de la pesta negra de l'any 1359 va passar de vuit focs a quatre.

Durant la visita al castell, a banda de les dades més antigues sobre la prehistòria, els primers pobladors i l'Ègara romana, també trobareu referències abundants a l'època medieval i mostres arquitectòniques dels dos pols de poder durant el feudalisme: l'església i el poder civil. Així doncs quan visiteu l'àmbit del món medieval trobareu, d'una banda, dades sobre el

conjunt monumental de les esglésies de Sant Pere, com a exponent del model eclesiàstic, i, de l'altra, dades del castell de Vallparadís i el castell Palau –pol aglutinador del primer nucli urbà de Terrassa– com a exemples del model civil.

SORTIM COM S'HI ARRIBA

El castell cartoixa de Vallparadís es troba situat en el nucli urbà de Terrassa, dins el recinte del parc de Vallparadís. Si veniu de la carretera de Montcada, agafeu el carrer Topete, l'avinguda de Jacquard i el carrer Salmerón, on està el castell. Si arribeu per la carretera de Castellar, agafeu l'avinguda del Vallès i pel passeig del 22 de juliol fareu cap al carrer Salmerón. En tot cas, el parc de Vallparadís és el punt de referència que us ha de guiar en tot moment.

La cartoixa

L'any 1345, Blanca de Centelles, filla de Bernat de Centelles i Saurina de Terrassa, va cedir els seus dominis de Vallparadís a l'orde religiós de la car-

Una àrea verda immensa

Terrassa va recuperar l'any 1999 una bona part del torrent de Vallparadís i en va fer una zona verda i de lleure molt gran, apta per a tota mena d'activitats a l'aire lliure. Avui és un dels parcs urbans més grans de Catalunya.

toixa, i, com a conseqüència, es va instal·lar al castell un monestir anomenat Sant Jaume de Vallparadís. Durant el vostre recorregut podreu observar les reformes fetes per adaptar l'edifici a les necessitats dels seus nous ocupants. El castell va esdevenir un monestir amb les dependències que li eren pròpies: església, sala capitular, claustre, cel·les... La capella era la gran sala de planta rectangular, actualment

anomenada Tinellet, amb volta d'arcs apuntats sobre mènsules i sobre pla, i també amb la finestra d'estil gòtic que veureu a l'extrem on se suposa que hi havia el presbiteri.

La cartoixa va generar un període de prosperitat per a l'activitat agrícola de la quadra, que es reflecteix en les millores i ampliacions fetes a la fortalesa. Però, malgrat tot, durant el segle XV els cartoixans van abandonar el castell i es van traslladar a l'actual cartoixa de Montalegre (Tiana).

La sala del Tinellet

L'orde del Carme de l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona (1413) i la família Sentmenat (1432) van ser els nous senyors del castell després dels cartoixans, i ja l'any 1830, el territori de la quadra es va

Restaurant Nobadis

 Cuina de mercat i creativa molt variada. Entre els seus plats hi destaquen l'arròs del Delta i salvatge amb llanagues. El preu mig per persona és de 35 €. Tanquen diumenge nit i dilluns nit.

*Passeig Comte d'Egara, 18-20
Tel. 93-786 48 24*

Hotel Don Cándido

 És una construcció d'arquitectura moderna i espectacular, de forma circular, i on totes les habitacions miren cap a un interior perfectament il·luminat. L'habitació doble val 70 € la nit.

*Rambla Pare Alegre, 98
Tel. 93 733 33 00
www.hoteldoncandido.com*

incorporar a la vila de Terrassa i es van acabar els seus drets jurisdiccionals. Els Sentmenat, però, en van conservar la propietat, que van vendre a la família Maurí el 1852.

El 1944 el castell fou declarat monument històric i el 1947 els Maurí el van cedir a la ciutat. El 1959 es va inaugurar el Museo Municipal de Arte, que actualment és una de les seccions del Museu de Terrassa i és on s'ubica l'exposició permanent, amb les diferents seccions sobre les etapes antiga, medieval, moderna i contemporània que us hem esmentat, que mostren l'evolució del territori i l'ocupació humana de Terrassa i la seva comarca.

A més, també trobareu les exposicions temporals a la sala del Tinellet. Aquests dies i fins al 28 de febrer del 2007 l'espai està dedicat a "La vila de Palau de Terrassa: 1180-1327", amb un audiovisual interactiu sobre la formació de la vila i una recreació virtual. ■

Per saber-ne més

Castell Cartoixa de Vallparadís: Tel. 93 785 71 44
www.terrassa.org/museu

sortim DE CONCURS

FOCS PER COMPTAR

Quan parlem de castells sovint es parla dels focs. Per exemple: "Hi havia vuit focs i després de la pesta negra en van quedar quatre", o bé "segons el fogotjament de l'època hi havia 10 focs". Estem parlant dels incendiaris de l'època medieval? O ens referim a una altra cosa? A què? Envieu-nos les vostres respostes a castells@castellsatalunya.com. Qui ho encerti rebrà un **2x1** per a la visita guiada a un castell de la ruta Castells de Lleida: Un viatge al Passat.